

ประโยค ๑-๒
แปล มคอเป็นไทย
สอบ วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

แปล โดยพยัญชนะ

๑. ชีวโกปิ โข โภมารภจโจ ทสพลสฺส ทกฺขิโณทกํ อุปนาเมสิ ฯ
 สตุถา "นनु ชีวก วิหารเ ภิกฺขุ อตฺถิติ หตฺเถน ปตฺตํ ปิทฺธิ ฯ มหาปฺนถโก
 "นनु ฆนฺเต วิหารเ นตฺถิ ภิกฺขุติ อาห ฯ สตุถา "อตฺถิ ชีวกาติ อาห ฯ
 ชีวโก "เตนฺหิ ฆเณ คจฺฉ วิหารเ ภิกฺขุณฺเ อตฺถิภาวํ วา นตฺถิภาวํ วา
 ชานาหิติ ปุริสํ เปเสสิ ฯ ตสฺมี ฆเณ จูพปฺนถโก "มยฺหํ ภาติโก 'วิหาร
 ภิกฺขุ นตฺถิติ ฆนฺติ, วิหารเ ภิกฺขุณฺเ อตฺถิภาวมสฺส ปกาเสสฺสามิติ สกถํ
 อมพวนํ ภิกฺขุณฺณเวว ปุเรสิ: เอกจฺเจ ภิกฺขุ จีวรกมฺมํ กโรนฺติ, เอกจฺเจ
 รชนกมฺมํ กโรนฺติ, เอกจฺเจ สขมฺมายํ กโรนฺติ; เอรํ อณฺณมณฺณํ อสทิสํ
 ภิกฺขุสหสฺสํ มาเปสิ ฯ โส ปุริโส วิหารเ พหุ ภิกฺขุ ทิสฺวา นีวตฺติตฺวา
 "อฺยฺย สกถอมพวนํ ภิกฺขุหิ ปริปฺลฺณณฺติ ชีวกสฺส อาโรเจสิ ฯ อถ สตุถา
 ตํ ปุริสํ อาห "วิหารํ คนฺตฺวา 'สตุถา จูพปฺนถกํ นาม ปกฺโกสตีติ
 วเทหิติ ฯ เตน คนฺตฺวา ตถา วุตฺเต, "อหํ จูพปฺนถโก อหํ จูพปฺนถโกติ
 มุขสหสฺสํ อฏฺฐหิ ฯ โส ปุริโส ปฺน คนฺตฺวา "สพฺเพปิ กิร ฆนฺเต
 จูพปฺนถกาเขว นามาติ อาห ฯ "เตนฺหิ คนฺตฺวา, โย ปจฺฉมํ 'อหํ จูพปฺนถโกติ
 วทฺติ, ตํ หตฺเถ คณฺห, อวเสสา อนฺตรชาเยสฺสนฺตีติ ฯ โส ตถา อกาสิ ฯ
 ดาวเทว สหสฺสมตฺตา ภิกฺขุ อนฺตรชาเยสฺสุ ฯ เถโร เตน ปุริเสน สทฺธิ
 อคมาสิ ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. สตุถา ภคตทิจจปริโยसानะ ชีวัก อามนุเตสิ "ชีวก จูพปนถกสฺส
 ปตฺตํ คณฺห, อยนฺเต อนุโมทนํ กริสฺสตีติฯ ชีวโก ตถา อทาสีฯ เถโร
 สีหนาทํ นทนฺโต ตฺรณฺสีโห วิย ตีณิ ปิฎกานิ สงฺโฆเกตฺวา อนุโมทนํ
 อทาสีฯ สตุถา อญฺญาสาสนา ภิกฺขุสงฺฆปริวฺโต วิหารํ คนฺตฺวา, ภิกฺขุหิ
 วตฺเต ทสฺสีเต, อญฺญาสาสนา คนฺธกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺก
 ทตฺวา กมฺมญฺจานํ กเถตฺวา ภิกฺขุสงฺฆํ อโยเชตฺวา สฺรภิกนฺธวาลิตํ คนฺธกฺก
 ปวิสิตฺวา ทกฺขิณฺน ปสฺเสน สีหเสยฺยํ อูปคฺโตฯ

อด สายณฺหสมเย ภิกฺขุ อิตฺโต จิตฺโต จ สโมสริตฺวา รตฺตกมฺพลสาณิยา
 ปริกฺขิตฺตา วิย นิสิตฺตฺวา สตุถุ คณฺถกํ อารภีสุ "อาวฺโส มหาปนฺถโก
 จูพปนฺถกสฺส อชฺฌาตฺยํ อชานนฺโต จตฺตฺหิ มาเสหิ เอกํ คาลํ อุกคณฺหาเปตฺ
 น สกฺโกติ, ๓ทนฺโธ อยนฺติ วิหารา นิกฺกทฺตฺมิ; สมฺมาสมฺพุทฺโธ ปน
 อตฺตโน อนุตฺตรชฺมมฺราชาย เอกสฺมิณฺเณว อนฺตราภคฺเต สห ปฏฺฐิสฺมภิทาหิ
 อรหตฺตํ อทาสี; ตีณิ ปิฎกานิ สห ปฏฺฐิสฺมภิทาหิเยว อากตานิ; อโห
 พุทฺธานํ พลนฺนาม มหนตฺตฺนฺติฯ

เฉลย ประโยค ๑-๒

แปล มคอเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. แม่ อ. หมอชีวกแล ผู้โกมารภัก น้อมเข้าไปแล้ว ซึ่งน้ำเพื่อทักษิณา
 แก่พระทศพล ฯ อ. พระศาสดา ตรัสแล้วว่า คุณก่อนชีวก อ. ภิกษุ ในวิหาร
 มีอยู่ มิใช่หรือ ดังนี้ ทรงปิดแล้ว ซึ่งบาตร ด้วยพระหัตถ์ ฯ อ. พระมหาปิ่นถะ
 กราบทูลแล้วว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ อ. ภิกษุ ในวิหาร ย่อมไม่มี มิใช่หรือ
 ดังนี้ ฯ อ. พระศาสดา ตรัสแล้วว่า คุณก่อนชีวก อ. ภิกษุ ในวิหาร มีอยู่ ดังนี้ ฯ
 อ. หมอชีวก ส่งไปแล้ว ซึ่งบุรุษ ด้วยคำว่า เนะพนาย ถ้าอย่างนั้น อ. เธอ
 จงไป อ. เธอ จงรู้ ซึ่งความที่แห่งภิกษุ ท. ในวิหาร มีอยู่ หรือ หรือว่า ซึ่งความ
 ที่แห่งภิกษุ ท. ในวิหาร ไม่มีอยู่ ดังนี้ ฯ ในขณะนั้น อ. พระจุฬปิ่นถะ
 คิดแล้วว่า อ. พี่ชาย ของเรา ย่อมกล่าวว่า อ. ภิกษุ ท. ในวิหาร ย่อมไม่มี ดังนี้
 อ. เรา จักประกาศ ซึ่งความที่แห่งภิกษุ ท. ในวิหาร มีอยู่ แก่พี่ชายนั้น ดังนี้
 ยังอัมพวัน ทั้งสิ้น ให้เต็มแล้ว ด้วยภิกษุ ท. นั้นเทียว; อ. ภิกษุ ท. บางพวก
 ย่อมกระทำ ซึ่งกรรมคือการเย็บซึ่งจีวร อ. ภิกษุ ท. บางพวก ย่อมกระทำ
 ซึ่งกรรมคือการซ่อม อ. ภิกษุ ท. บางพวก ย่อมกระทำ ซึ่งการสาชยาย; อ. พระจุฬปิ่นถะ
 เนมิตแล้ว ซึ่งพันแห่งภิกษุ อันไม่เช่นกัน ซึ่งกันและกัน ด้วยประการฉะนี้ ฯ
 อ. บุรุษนั้น เห็นแล้ว ซึ่งภิกษุ ท. มาก ในวิหาร กลับแล้ว บอกแล้ว แก่หมอ
 ชีวกว่า ข้าแต่ผู้เป็นเจ้า อ. อัมพวันทั้งสิ้น เต็มรอบแล้ว ด้วยภิกษุ ท. ดังนี้ ฯ
 ครั้งนั้น อ. พระศาสดา ตรัสแล้ว กะบุรุษนั้นว่า อ. เธอ ไปแล้ว ผู้วิหาร
 จงกล่าวว่า อ. พระศาสดา ย่อมรับสั่งหา ชื่อ ซึ่งพระจุฬปิ่นถะ ดังนี้ ดังนี้ ฯ
 ครั้นเมื่อคำอย่างนั้น อันบุรุษนั้น ไปแล้ว กล่าวแล้ว อ. พันแห่งปาก
 ตั้งขึ้นแล้วว่า อ. เรา เป็นผู้ชื่อว่าจุฬปิ่นถะ ย่อมเป็น อ. เรา เป็นผู้ชื่อว่าจุฬปิ่นถะ
 ย่อมเป็น ดังนี้ ฯ อ. บุรุษนั้น ไปแล้ว อีก กราบทูลแล้วว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ
 ได้ยินว่า อ. ภิกษุ ท. แม่ทั้งปวง เป็นผู้ชื่อว่าจุฬปิ่นถะนั้นเทียว ย่อมเป็น ดังนี้ ฯ

อ. พระศาสดา ตรัสแล้วว่า ถ้าอย่างนั้น อ. เธอ ไปแล้ว จงจับ ซึ่ง - อ. ภิกษุ ใด
 ย่อมกล่าวว่า อ. เรา เป็นผู้เชื่อว่า จูฬป็นถกะ ย่อมเป็น ดังนี้ ก่อน, - ภิกษุนั้น
 ที่มี อ. ภิกษุ ท. ผู้เหลือลง จักหายไป ดังนี้ ฯ อ. บุรุษนั้น ได้กระทำแล้ว
 เหมือนอย่างนั้น ฯ อ. ภิกษุ ท. ผู้มีพินเป็นประมาณ หายไปแล้ว ในขณะที่
 นั้นเทียว ฯ อ. พระเถระ ได้ไปแล้ว กับ ด้วยบุรุษนั้น ฯ

แปล โดยอรธ

๒. ในเวลาเสร็จภัตกิจ พระบรมศาสดาตรัสเรียกหมอชีวกมา
 ด้วยพระคำรัสว่า ชีวก เธอจงรับบาตรของจูฬป็นถกะเถิด จูฬป็นถกนี้จักทำ
 อนุโมทนาแก่เธอ ฯ หมอชีวกได้ทำอย่างนั้นแล้ว ฯ พระเถระบันลือสีหนาท
 ยังพระไตรปิฎกให้ระง่อนแล้ว ดูจราชสีห์หนุ่ม ได้ทำอนุโมทนา ฯ
 พระบรมศาสดาเสด็จลุกจากอาสนะ แวดล้อมด้วยภิกษุสงฆ์ เสด็จไปสู่วิหาร
 เมื่อภิกษุทั้งหลายแสดงวัตรแล้ว เสด็จลุกจากอาสนะ ประทับยืนที่หน้ามุข
 พระคันธกุฎี ประทานพระโอวาทแห่งพระสุคต ตรัสบอกกรรมฐานแก่ภิกษุ
 สงฆ์ ทรงส่งภิกษุสงฆ์ไปแล้ว เสด็จเข้าไปสู่พระคันธกุฎีที่อบด้วยกลิ่นหอม
 พุ้ง ทรงบรรทมสีหไสยา โดยพระปรศเบื้องขวา ฯ

ครั้นในเวลาเย็น ภิกษุทั้งหลายนั่งประชุมกันข้างนี้และข้างนี้ ดูแวดวง
 ด้วยม่านผ้ากัมพลแดง ปรารภถึงคุณกถาของพระบรมศาสดาว่า ท่านผู้มีอายุ
 พระมหาป็นถกะไม่ทราบอชยาศัยของพระจูฬป็นถกะ จึงไม่สามารถจะให้เรียน
 คาถาบทเดียวโดยเวลา ๔ เดือนได้ ไต่ออกจากวิหาร ด้วยเข้าใจว่า ภิกษุรูปนี้ไฉ่
 แต่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ประทานพระอรหัตพร้อมทั้งปฏิสัมภิทาในระหว่าง
 นั้นอาหารมื้อเดียวเท่านั้น เพราะพระองค์เป็นพระธรรมราชาชั้นเยี่ยม
 พระไตรปิฎกที่มาพร้อมปฏิสัมภิทาทีเดียว นำอศรรย ซึ่งว่ากำลังของพระพุทเจ้า
 ยิ่งใหญ่ ฯ

พระราชปริยัติกวี สมุมาปณโณ วัดปากน้ำ
 สนามหลวงแผนกบาลี

แปล
 ตรวจสอบแก้.